

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Toget mod Anholt

Citation: Drachmann, Holger: "Toget mod Anholt", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 254. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann03tom-shoot-workid56388/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

TOGET MOD ANHOLT

Der er vistnok ikke mange i Danmark, som ikke kender lidt til Sandkisten paa Kongens Nytorv, ved Nyhavn. Vi kan da straks give os i Færd med den Person fra samme Sandkiste, hvem vi skylder en væsentlig Del af disse Optegnelser, gamle Kristoffer Barkholt, og lade ham selv fortælle ovenstaaende Begivenhed.

Det er allerede nogle Aar siden. Hvis en eller anden nu vil søge gamle Kristoffer paa det antydede Sted, gør det os ondt at maatte erklære, at denne Søgen bliver forgæves. Den gamle Fyr er afgaaet ved Døden lige saa vel som Sandkisten, og det er vel knap nok, at hans Kolleger i Sandfaget endnu mindes ham. For os staar han imidlertid endnu i det samme klare, rolige Lys, frit ud fra alle Omgivelser, hverken trykket af Charlottenborgs røde Murstensmasse eller forstyrret af Nyhavns travle Færdsel, hævet nogle Alen op over Torvets og de tilstødende Gaders Menneskevimmel, støttende sig til den sligte Skovl og kastende et skarpt Blik ned over Nyhavns mudrede Kanal, ned over „Sandheste“, Framme, Baade, Jægter og Smaaskonnerter. Vi ser ham for os i den blaa, korte Jakke, med en graa, ulden Lap over den ene Skulder ligesom en Epaulet. Ja — et Hæderstegn havde han fortjent, den gamle Fyr; men da han aldrig havde hørt til de Folk, der, efter hans eget Udtryk, kunne „bore“ sig frem, saa havde Hæderen indskrænket sig til hans egen Overbevisning om at have gjort sin Pligt. Og det er jo for saa vidt tilstrækkeligt.

Et lille Hædersminde kunde vi for øvrig føle os fristede til at rejse over ham. Og i saa Henseende kunde vi tage et spøgende Udbrud af hans eget Lune til Indtægt.

Vi stod nemlig en smuk Sommeraften oppe hos ham paa „Dækket“ af Sandkisten. Lugerne til Beholdningen neden under var lukkede; Arbejdet var endt for denne Dag, og Mandskabet havde Fyr-aften. Sandhestene, baade de bred- og rundgattede, var fortojede hver ved sin Bolværkspæl ligesom „rigtige“ Heste i et Spiltov. „Der er den Forskel,“ forklarede den gamle, „mellem *vore* Heste og saa Vognmændenes, at *vore* Heste løber langt raskere, især med en halv Vind, og fordrer langt mindre Pasning end disse Kralliker, som Brændehandlerens Kuske kalder for „Løbere“. For øvrig er det bedre Tider for Brændehandlerne end for os Sandmænd. Folk bruger ikke nær saa meget Gul'sand nu som før. Og desuden bli'r man gammel og for sløj til at passe Forretningen. Men det er nu det samme,“ vedblev han, idet han stødte den omvendte Skovl med Skaftet ned i en Sandbunke, „man kan dog sige, at man har passet sin Dont ved Sandet, saa længe man kunde. I min Ungdom flød jeg oven paa

Sandet; da jeg var bleven ældre, gravede jeg efter det; og nu kan jeg snart lægge mig til Ankers under saadan en Bunke som denne her, og en eller anden god Ven kan saa stikke mig en Skovl oven i Bunken med Bladet op efter, og saa kan han skrive derpaa: Herunder hviler Kristoffer Barkholt, som tjente Kongen i sine unge Dage og Sandkompagniet til sin Død.“

Naa ja, en saadan Indskrift foreslog han selv. Vi vil imidlertid, idet vi gaar ind paa hans Forslag, udvide denne Indskrift saaledes, at den paa en noget fydigere Maade kommer til at omhandle netop det første Punkt. Vi vil lade ham selv fortælle om, hvorledes han „tjente Kongen i sine unge Dage“. En anden kan da maaske komme bag efter med Meddelelser om, hvorledes han tjente „Sandkompagniet til sin Død“.

„Det var i Aaret 1811“, fortalte gamle Kristoffer os. „Ja, det er nu længe siden, og længe førend Deres Tid. Jeg var en ren Dreng den Gang; en Hvalp paa 16—17 Aar. Men stor og stærk var jeg. Hverken Alderen eller det haarde Arbejde ved Sandgravningen havde krummet min Ryg. Jeg var begribeligvis Nybo'rsdreng, og mine Forældre var Nybo'rsfolk. I Foraaret 1810 kom jeg om Bord hos Premierløjtnant Peter Nikolaj Skibsted, og jeg var med til at tage den engelske Kanonbaad „Grinder“ under Samsø. Da vi kom til København med den Prise, blev min Fa'er meget glad, eftersom jeg nemlig ogsaa havde faaet min Andel i Prisepengene, da Kanonbaaden blev vurderet. Mine Forældre fik Møntsorterne, og ved Sommertid det samme Aar var jeg igen om Bord hos Løjtnant Skibsted, som nu havde faaet tre armerede Luggere under sin Kommando. Vi havde Ordre til at gøre Engelskmanden saa meget Afbræk som mulig, og navnlig snuppe saa mange Skibe som mulig ud af hans Konvojer; men denne Gang blev det rigtignok os selv, som blev snuppede. Vi kom to engelske Linjeskibe lidt for nær ude i Kattegattet; og da vor Chef fandt, at Luggerne og Linjeskibe ikke passede rigtig godt sammen i en Dans, saa holdt vi ind til Grenaa og slap ogsaa helskindet fra den løbende Fægtning derude i rum Sø. Men Engelskmanden vidste nok, hvad han gjorde. Da Mærket faldt paa, kom to armerede Barkasser, tæt bepakket med Matroser og Marinere, roende ind imod os. Vandet var svært grundt der, hvor vi laa. Vi kunde ikke flyde længer ind, og det hjalp saaledes ikke, at nogle Infanterister, som var marcheret op inde paa Strandværdedden, begyndte at skyde ud efter Fjenden. De kunde ikke naa ham, og han roede os da paa Siden, efter at han først havde beskudt os langskibs, — og saa begyndte Entringen.

Ja det kunde blive en lang Historie, hvis jeg vilde spinde videre paa denne Ende. Men det er Anholt, vi skal have fat i.

De kender jo nok Anholt, — De véd deroppe i Kattegattet. Den havde Englænderne besat nogle Aar i Forvejen; jeg tror, det var i Begyndelsen af Sommeren 1809. Øens Fyr var jo meget vigtigt for de engelske Krydsere i Kattegattet, og Fjenden havde derfor rundt omkring Fyrbygningen lavet stærke Batterier med Mure og Jordvolde. Jeg tror, at Kommandanten over disse Batterier og de 400 Mand Soldater, som laa i Besætning, hed Kaptajn Maurice.

Der havde nok allerede en Gang før været Tale om fra dansk Side at forsøge paa at tage Øen tilbage, og Regeringen havde desangaaende taget Løjtnant Falsen med paa Raad herom. Men Løjtnanten — det sagde man i det mindste — havde raadet fra at indlade sig paa de Delo.

Jeg har naturligvis ikke nogen Forstand paa Sagen, og jeg havde den Gang endnu mindre, end jeg siden efter fik; men jeg kan godt huske den Aften, da jeg var bleven paamønstret i den Kanonbaad, som Løjtnant Falsen selv førte. Jeg var som sagt kun en Hvalp den Gang; men jeg sad og lyttede inde i den gamle „Brokkensbod“ efter, hvad to gamle Højbaadsmænd sagde anbelangende denne Affære. Falsen var bleven gjort til Chef for en Flotille af tolv Kanonbaade, en Lugger og tolv Transportbaade. Vi skulde tage Soldater om Bord oppe ved Grenaa, og saa skulde Anholt igen komme tilbage under dansk Flag. Men de gamle Baadsmænd sagde, at Løjtnanten slet ikke var videre fornøjet med sin Kommando. Det vil da sige: han var jo hverken bange af sig, ej heller vilde han forsømme sin Pligt; men han havde Aaret i Forvejen fraraadet det hele og sagt, at saa snart den engelske Admiral Saumarez igen viste sig med sin Flaade i vore Farvande, vilde Anholt komme under Englænderne, om den saa hundrede Gange var bleven tagen tilbage af os.

Dette havde Regeringen ikke villet laane Øre til. Øen skulde og maatte tages, der hjalp ingen kære Mo'er, og nu var Ekspeditionen kommen i Stand.

De to Baadsmænd sagde for Resten mange andre Ting. Navnlig var de slet ikke fornøjede over, at vi skulde have Soldater med paa den Tur. Men det kan man nu ikke regne; for Søfolk og Soldater kan aldrig gaa i Spænd sammen.

Naa, Dagen efter lettede hele Flotillen fra Reden med Undtagelse af de Fartøjer, som allerede var stationeret oppe under jyske Kyst. De større Kanonbaade kommanderedes af vor Chef i hans eget hurtigsejende Fartøj, der oprindelig var en engelsk Prise. Kanonchallupperne førtes af Premierløjtnant Fogh, og iblandt hans Officerer var den raske Gut, Sekondløjtnant Peter Buhl. Han havde allerede som Kadet i 1807 om Bord i en Kanonbaad mistet den ene Arm i en Fægning med det engelske Batteri ved Gamle Pesthus. Her ved

Toget mod Anholt viste han sig som en gammel, prøvet Søhelt, og da han efter denne Affære var bleven udvekslet af engelsk Fangenskab, kom han om Bord i Fregatten „Najaden“ og fandt sin Død sammen med dette smukke Skib Aaret efter i Lyngør Havn paa norske Kyst.

Ved Gerrild Bugt, Norden for Grenaa, landt vi ganske rigtig alle Soldaterne. Der var nok en 6—700 Mand. Pokkers pyntelige saa' de ud i deres røde Munderinger, med stramme Bukser og store Patrasketter paa Agterspejlet. I Kasketterne havde de nogle Tingester, der lignede Lampepuddere. Naar de drejede sig, eller naar de skulde til at løbe, smed de den ene Haand bag paa Tasken, ligesom om de pludselig alle sammen fik et Hold i Ryggen. For øvrig sloges de godt; det fik vi da senere se Prøver paa.

Deres Chef hed nok Melsted og kaldtes Major. Et Jern til at gaa paa, det var han. Og han fik ogsaa sin Død derovre under Batterierne.

Han og Løjtnant Falsen gik nu omkring og stak Hovederne sammen; og min Sidemand i Baaden fortalte mig, at nu raadslog de om, hvordan vi bedst skulde overrumple Engelskmændene derovre paa Øen, saa at ikke en eneste kom levende tilbage til England. Men jeg tænkte allerede den Gang ved mig selv, at det skulde gaa underligt til, om der ikke ud af denne Postyr, af de mange Mennesker og de mange Færtøjer, der var samlet her paa Kysten, skulde komme noget for Engelskmandens Øren, saa meget mere som hans Øren paa de Tider var meget lange.

Imidlertid fik Maanedsløjtnant Bech Ordre til om Morgenen at gaa ud med en Jolle og rekognoscere Farvandet omkring Øen. Ved Middagstid omtrent kom Bech tilbage og meldte, at Farvandet var frit for fjendtlige Krigsskibe med Undtagelse af en lille Skonnert, som havde været stationeret Vinteren over som et Slags Vagtskib for Øen. Da dette Skib ikke kunde være nogen Hindring for Ekspeditionen, blev Ordren til at holde sig klar i Baadene givet samme Aften, og da Natten faldt paa, blev Soldaterne indskibede i god Orden, og hele Eskadren gik under Sejl for en jævn vestlig Brise. Klokkeren 3 om Morgenen naaede vi over paa Sydsiden af Anholt.

Det var begræbeligvis ganske mørkt endnu, og det kunde ikke være belejliger, naar vi skulde overrumple Fjenden. Hvor han var, vidste vi ikke, undtagen netop, at han var oppe omkring Fyrtaarnet. Et Par Hundrede Mand vadede i Land med Premierløjtnant Holsten. En af vore Officerer, jeg husker ikke længere hans Navn, fik Ordre til at tage nogle af os Folk med sig i Land for at agere Reserve. Vi var jo vant til at passe vor Dont og holde vor Mund, og vi kom derfor i Land uden mindste Støj. Men det var noget helt andet med Solda-

terne; de kunde ikke lide det kolde Vand, eller de var maaske saa sikre paa allerede at have Engleskmændene mellem Neglene, — nok er det, de gjorde Spektakel, og paa en Gang blinkede det inde mellem Klitterne; vi hørte et Par Skud og nu var Fanden løs. Engleskmanden havde været paa sin Post. Der faldt en to—tre Kanon-skud fra Fyrtaarnet, der gik ogsaa et Par Raketter til Vejs, og min Sidemand sagde til mig, at der var Ugler i Mosen eller fjendtlige Krydsere i Farvandet. Det samme tænkte nok ogsaa den Søofficer, der kommanderede os; han bandede i det mindste som en Tyrk og sagde, at han vilde ønske, at Løjtnant Falsen ikke var roet væk med Baadene igen.

Vor Chef var nemlig, saa snart han havde sat alle Soldaterne og os i Land, roet med Baadene op imod Fyrtaarnet, som han vilde beskydde, medens Soldaterne stormede Batterierne rundt omkring det.

Nu stod vi der i Mørke paa Strandbredden. Vi Folk fra Baadene, som skulde være Reserve, havde hver en Huggert og et Par Pistoler, og jeg tænkte ved mig selv, at det kunde være meget godt, at vi var saa godt udstyrede, naar vi blot snart fik Lov at bruge vort Udstyr; men at staa her paa Stranden og lege Skildvagt, medens Soldaterne sloges, det var der ikke Spor af Plasér ved. Det samme tænkte nok vor Officer; han var meget utaalmodig og bandede i et væk.

Imidlertid var Soldaterne, saa snart Kanonskuddene var faldne fra Fyrtaarnet, rykket ind over Klitterne. De fyrede i et væk; vi hørte Skrig og Skraal og saa' Glimtene af Skuddene, og vi vidste nu alle sammen, at det gik varmt til derovre under Batterierne.

Som vi saadan stod og hørte efter Fægtningen, kom der en Underofficer og en Menig af Soldaterne løbende tilbage hen imod os og fortalte, at den første Styrke under Løjtnant Holsten var bleven kastet tilbage fra Batterierne, og at Major Melsted nu var i Ilden med de øvrige Soldater.

„Der skulde I ogsaa være,“ sagde Søofficeren og begyndte at skælde de to Soldater ud. Underofficeren sagde imidlertid, at han blot var gaaet tilbage for at underrette Reserven om Sagernes Stilling.

„Naa ja,“ sagde Officeren, „saa er det vel bedst, at Reserven rykker frem.“

Min Sidemand, som før havde været med at slaas mod Batterier, mente rigtignok, at Reserven skulde vente, til den fik bedre Besked; men Løjtnanten sagde, at jo før vi kom derhen, des bedre gik det, og at de, der ikke vilde frem, kunde gerne blive tilbage. Saa raabte vi naturligvis alle sammen Hurra, og med de to Soldater og vor Officer i Spidsen gik det ind over Klitterne.

Imidlertid var det begyndt at gry ad Dag, og vi kunde nu saa smaat begynde at se, hvordan vi stod i'et. Vi stod ikke saa synderlig godt

i'et. Foran Fyrtaarnet sloges de paa Kraft; men de skreg ikke længer Hurra som i Begyndelsen; de hvinede kun en Gang imellem, naar de blev truffet af Kuglerne, og saa vidt vi kunde se, blev Soldaternes Ild svagere, men Fjendens stærkere.

„Det er nok i rette Tid, at vi kommer her,“ sagde vor Officer, og saa svingede han sin Sabel og raabte: „Op paa Skansen, Gutter!“ Men vi kom ikke op paa Skansen den Gang. De spyede os Gevær- og Kanonkugler lige i Ansigtet; flere rundt omkring mig blev saarede, og vi trak os tilbage ligesom Soldaterne. Saa kommer der en Landofficer løbende hen til os, og saa siger vor Officer til ham: „Naa, Kaptajn Borgen! dette her gaar ikke godt.“ „Nej,“ siger saa den anden, „vi maa trække os tilbage mellem Klitterne og søge Dækning for denne forbandede Ild. Vi have mistet et halvt Hundrede Mand, og desværre er baade Major Melsted, Kaptajn Prytz og Løjtnant Holsten faldne. Disse Skanser er os for stærke med det Skyts, vi har. Træk De med Reservten ned imod Stranden, saa gaar vi ind imellem Klitterne, indtil Løjtnant Falsen kan komme og tage os i Baadene.“ — Det var jo bedrøveligt, og de stakkels Soldater saa' meget modfaldne ud. Der var for Resten ikke andet at gøre; vi trak ned ad Stranden til, og Soldaterne gik ind imellem Klitterne.

Som vi nu trækker ned ad Stranden til, faar vi pludselig Øje paa Kanonbaadene, der kommer roende vester over ned langs Kysten. Den vestlige Brise var gaaet over til en frisk Kuling, og vi kunde se, at det holdt haardt for Baadene at ro op imod Vinden, hvilket heller ikke blev gjort lettere derved, at saa mange Mand var sendt i Land, som ellers skulde have betjent Aarerne.

„Der har vi endelig Baadene,“ raaber vor Officer.

„Ja, og der har vi en engelsk Fregat,“ raaber saa jeg og peger ud mod et stort Skib, der netop kom krydsende op bag Pynten og syntes at have stor Lyst til at snakke et Ord med Kanonbaadene.

Vi satte nu i Løb ned til Stranden, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, og vi traf da en Jolle, som var sendt i Land fra Flotillen med den Besked, at alle Mand skulde skynde sig ud i Vandet, for at Baadene kunde tage dem om Bord saa nemi og hurtig som mulig.

Vi og et andet Reservekorps, som ikke havde været i Ilden, kom i en Fart ud i Vandet og om Bord i Baadene, saadan som det bedst lod sig gøre. Men der var jo naturligvis ikke al den Orden, som skulde være, og i Stedet for at komme om Bord i mit gamle Fartøj hos Chefen, kom jeg om Bord til Løjtnant Buhl, og de andre fordelte sig, som de bedst kunde, omkring hos de forskellige Officerer. Det gjaldt jo fornemlig om at skynde sig for at slippe væk fra Fregatten eller i det mindste for at kunne møde den med fuldtalligt Mandskab og til Søs.

Medens vi nu var i Færd med dette, blev der sendt Bud paa Bud ind til Soldaterne, at de skulde skynde sig ned til Sydkysten for ogsaa at blive tagne om Bord. Men Pokker stod i det. Der kom hverken Bud eller Soldater tilbage, og vor Chef var næsten ude af sig selv over at maatte vente her med al Udsigt til snart at være under Fregattens Kanoner.

Men saa kommer da det sidste Bud løbende tilbage i fuldt Firspring. Det var en ung Matros, som jeg godt kendte. Han blødt over hele Ansigtet, og medens han nu stod og tørrede Blodet og Sveden af sig, forklarede han, at alle de tiloversblevne Soldater derinde mellem Klitterne — og det var vistnok henved en 500 Mand — havde overgivet sig til Englænderne, som var rykket ud fra Batterierne, saa snart Flotillen var begyndt at trække sig Vester over, og man havde observeret, at Fregatten gjorde Jagt paa Baadene. En af de danske Officerer havde raabt til ham, at nu var alting tabt, nu da Baadene maatte flygte, og saa var det jo bedre at skaane Menneskeliv end at lade sig skyde ihjel alle sammen.

Matrosen havde set, hvorledes Soldaterne kastede Geværerne og Officererne gav deres Sabel fra sig. Saa havde nogle engelske Soldater skudt efter ham og havde givet ham en Skramme i Kinden, og saa var han løbet herved.

Naa; det kan hænd's sig, at Søofficererne var gale. At overgive sig saadan glat væk uden først at gøre i det mindste Forsøg paa at komme i Baadene, det var „kun noget, som Soldater kunde finde paa“, sagde vor gamle Baadsmand.

Ingen af os fik for Resten Tid til at tænke synderlig herover; thi nu myldrede de engelske Soldater ned gennem Klitterne, ja nogle kom endogsaa saa langt frem, at de begyndte at skyde ud paa os.

Et halvt Hundrede Mand af os Matroser maatte da atter ud i Vandet og vade med Huggerten og Pistolen i Næven ind paa Stranden for at staa med Englænderne, indtil det sidste Reservokorps var kommet om Bord i Transportbaadene.

Jeg var kommen med i denne Kommando; thi det skulde være de yngste og raskeste af Folkene, som kunde bruge Benene og Armene med.

Vi brølede vort Hurra, saa snart som vi var kommen ind paa det tørre Sand, og saa gik det i en Haandevending op mod Klitterne, hvor Engelskmændene stod og skød ud paa os.

Vi dukkede os, det bedste vi kunde, bag Sandtuerne; nogle af os faldt og blev liggende eller humpede ned til Vandet; Resten var snart inde blandt de forreste Engelskmænd, og nu kan det nok være, at det gik fornejeligt til. Vi fyrede vore Pistoler af lige i Ansigtet paa dem til Tak for den Frokost, de havde givet os oppe ved Fyrtaarnet.

Og naar ikke Pistolkuglen havde smagt godt nok, saa langede vi dem en Tilgift i Skallen med Huggerten, saa de dejsede til højre og venstre.

De forreste maatte da tilbage; nogle af dem smed Geværerne og raabte Pardon; men vi havde alle sammen saadan en daarlæg Hørelse den Dag, og vi kløede paa dem, det bedste vi havde lært. Vi var desuden bleven kolde om Fødderne af al denne Pjasken omkring i Vandet, og vi trængte til at faa Varme i Kroppen.

Da vi atter var kommen ned til Vandet og skulde til at vade ud til den nærmeste Jolle, var der en hel Flok lige efter os, som vistnok gerne vilde have afskaaret os fra Baadene. Men saa hørte vi en Officer derude fra Vandet raabe ind til os: „Træk til Luvart, Gutter,“ og just som vi havde taget Skankerne til os, saa — Bum, bum kom der to Kanonkugler susende fra Baadene lige midt ind imellem de stakkels Engelskmænd, som blev masede og knasede, og som hylende og skrigende fo'r til alle Sider ligesom Grøshopper for en Tordenregn.

Saa kom vi da ud i Baadene, og hvordan det nu gik eller ikke gik, saa kom jeg ogsaa denne Gang om Bord hos Løjtnant Buhl, saa at det jo aabenbart var Skæbnens Bestemmelse, at jeg skulde slaas med den engelske Brig og gaa til England som Krigsfange.

Ser De. Da vi nu alle sammen var i Baadene, og da der ikke var flere Engelskmænd tilbage paa Stranden, som kunde forulempe os, saa gjaldt det om at klare sig fra Fregatten.

At miste 5—600 Mand ved saadan en Affære, det var slemt nok, men det kom da i Grunden paa Landetatens Kappe; Søfolkene havde jo hidtil gjort deres Pligt. Men hvis nu Fjenden fik Kløer i Baadene, saa var det først rigtig galt; og dette skulde vi se at klare os fra.

Vor Chef, Løjtnant Falsen, viste sig her som en Mand, der baade havde Hoved paa Skuldrene og Omtanke i Hjernen. Han var aldrig forknytt og aldrig raadvild, og han var det da heller ikke ved denne Lejlighed.

Fregatten nærmede sig mere og mere med korte Krydsbougtter; men det var ikke alene denne, vi skulde tage det op med; nej, Folkene, som havde været i den anden Reserve, fortalte, at der laa en Orlogsbrig paa Nordsiden af Øen; saa nu var gode Raad dyre.

Det blæste nu mindst en rebet Merssejlskuling af Vesten. Søen havde rejst sig og var bleven svært krap herinde mellem Grundene. Vi trak paa Aarerne, saa at det snurrede i Armene; det var et svært Arbejde; men værre blev det.

Nogle af Transportfartøjerne, som i nogen Afstand godt kunde se ud som de store Kanonbaade, havde faaet Ordre til med Sejl og Aarer at holde ned ad Isefjorden til, og vi havde da alle sammen den For-

nøjelse at se, hvorledes Fregatten bed paa Maddingen og gav sig paa Jagt efter de formentlig gode Priser. Snart var baade Fregat og Transportbaade ude i Horisonten, og nu var Luften nogenlunde renset omkring os. Saa klemte vi paa og roede med hele Flotillen Vesten om Øen op mod Læsø Grundene.

Her kom ganske rigtig den engelske Orlogsbrig busende ned paa os.

Vor Chef gav Ordre til at sprede Fartøjerne saa meget som mulig for at tage Brodden af Fjendens Skyts. Men Søen var nu saa høj og Kulingen saa stiv, at vi ikke kunde gøre noget rigtigt ud af det i en samlet Fægtning. Vi ladede og skød, det bedste vi kunde; men enten dansede Kuglerne højt op over Briggen, eller de slog ned i Vandet, længe før end de var kommen hen til ham. Det bedste ved det hele var, at Briggens Kugler gjorde akkurat det samme, saa at vi ikke led nogen Skade herved. Men nu begyndte Briggen at gøre Jagt paa et enkelt Fartøj ad Gangen, og saa maatte det da til sidst ende med, at i det mindste nogle af Baadene gik rabundus.

Det var jo ikke heldigt, men Løjtnant Falsen vidste ogsaa Raad herfor.

Han signaliserede til Løjtnant Fogh, som førte Chalupperne, at han skulde ro op imod Vinden og paa denne Maade se at faa Forspring for Fjenden, saa at han kunde bringe Chalupperne ind et Sted under jydsk Kyst.

Vi spyttede da i Næverne og trak paa Aarerne, saa at Vandet stod helt op over Bougen paa os. Jeg sad paa den agterste Tofte i den Baad, som Løjtnant Buhl kommanderede. Jeg maa sige, uden at rose mig selv, at det maaske var den bedst bemandede Baad i hele Chalup-Flotillen; men Baaden var noget tung, og vi kom lidt efter lidt i Agterhaanden trods al den Umage, vi gjorde os, for at vinde med de andre. Paa en Gang raaber saa Løjtnant Buhl: „Se, Gutter; nu jager Briggen Løjtnant Falsens Baad; den Jagt kan saamænd blive langvarig, kender jeg Baaden ret.“

Vi saa' alle sammen, hvordan Falsens Baad, der oprindeligt var taget fra Englænderne, og som var et overmaade hurtigt Partøj, spillede Briggen alle de Puds, den kunde overkomme. Snart var den til Luvert for Briggen, og snart var den i Læ. Engelskrændene havde travlt med deres Sejl; de maatte brase hvert Øjeblik, og snart havde de fuldt Sejl, og snart var de oppe i Vinden.

Endelig blev de dog ked af Legen og gav Jagten op. Vi saa', hvordan Løjtnant Falsen hilsende med Flaget, da Briggen vendte, og vi saa' ogsaa, hvordan Kanonbaaden længere ude vekslede Skud med den armerede Skonnert, som jeg før har omtalt, og som nu ogsaa var kommen paa Tapetet. Saa satte Falsen Kurs ned efter Sundet, og vi

hørte ogsaa senere hen, at han lykkelig var sluppen ind til København den næste Morgen.

Og saa begyndte det at knibe for os.

Da Briggen var bleven ked af Jægten paa Løjtnant Falsen, begyndte den at kigge efter Chalupperne, og vi, som jo var det agterste Fartøj, kunde snart hilse paa den i vort Kølvan.

Løjtnant Buhl, der ikke kunde tage fejl af, hvorledes det vilde gaa os, smækkede sin Kikkert sammen, som han nu ikke længer havde Brug for, og saa holdt han en lille Tale til os, som jeg endnu kan huske Ord til andet:

„Gutter“ sagde han. „Om en halv Snes Minutter er vi under Briggens Kanoner, og vi behøver ikke megen Reguladetri for at regne ud, hvem der er den lille af os. Men det kan ogsaa være det samme. Vi kan nu engang ikke gøre os større end vi er, og det kan Briggen for den Sags Skyld heller ikke gøre. Det vigtigste er, at vi holder ud saa længe som mulig. Kan vi blot tage det op med Engelskmanden en Timestid, saa har de andre Chalupper faaet saa stort et Forspring, at de kan naa i Havn, og saa kan det jo være ligegyldigt, hvor vi til den Tid er. Og nu klar ved Kanonen her agter, og Gud være med os.“

Vi raabte Hurra, og straks efter sendte vi det første Skud mod Briggen. Det ramte ham akkurat under Gallionen, og vi saa Splinterne flyve til alle Sider.

„Blot en Alen lavere, Gutter; saa kunde han have faaet Lov til at bruge sine Pumper,“ sagde Løjtnanten.

Vi ladede igen og fyrede med den agterste Kanon, medens vi samtidig roede af alle Kræfter. Denne Gang fejlede vort Skud; men vi modtog en Kugle fra Briggen, som slog en Splint ud af Kanonraperen og saarede en Mand forude. Stakkelen gjorde sig af mulig Umage for at holde sig paa Toften; men snart blev Smerterne saa store, at han gled ned i Bunden af Fartøjet og laa der og jamrede sig.

„Lad være med den Hulen, Mand,“ raabte vor lille Løjtnant, som nu var lutter Fyr og Flamme. „Det nytter s'gu ikke at lamentere; man skal tage det med Ro,“ sagde han og pegede paa sit venstre Frakkesærme, hvor en Gang hans Arm havde været indeni.

Det var for Resten underligt for os alle sammen, som var om Bord i det lille Fartøj, at se det store Skib komme skummende og skydende nærmere og nærmere til os. Jeg gad egentlig vide, om mange andre end netop danske Søfolk paa den Tid vilde have taget det op med saadan en Overmand! Men da vi nu engang var i Ilden, saa tænkte vi ikke synderlig herover, men saa bestandig paa vor lille Løjtnant, hvor kvik han reitede Kanonen, hvor han raabte og skreg, naar et af vore Skud havde truffet Briggen, og hvor han var flink til at rive sin Skjorte itu og forbinde dem, der blev saarede.

Endelig traf en engelsk Kugle for anden Gang vor agterste Kanon. Og denne Gang blev Kanonen væltet helt ned om Bagbord og slog oven i Købet den Mand ihjel, som stod klar med Visseren.

„Vi maa give os, Gutter!“ sagde Løjtnanten og trak sit Sejerværk op af Bukselommen. „Vi har holdt det gaaende i tre Kvarter; nu skal vi blot se at faa det sidste Kvarter af Timen til at gaa med.“

Og han vendte sig omkring og saa' efter de andre Chalupper. De var næsten ikke til at øjne længer. „Se saa, nu er det Tid,“ raabte han og huggede med sin Sabel Flagstangen over agter ude. Men samtidig gav han Ordre til, at vi alle sammen skulde stuve os væk under Tofterne. Han vilde ikke dreje til, sagde han; han vilde have, at Briggen skulde sætte sine Baade i Vandet og selv komme og tage os. Vi forsvandt alle som én Mand under Tofterne. Briggen vedblev at fyre; men da den ikke vilde skyde os i Sænk og saaledes gaa Glip af sin Prise, saa lod vi den fyre rask væk hen over Hovederne paa os; og imidlertid laa vi nede paa Bunden, og de raskeste iblandt os rev Vittigheder af sig, og om det saa var Løjtnanten, saa lo han med af dem.

Saa maatte Briggen endelig bekvemme sig til at sætte sine Fartøjer ud, og det sinkede ikke saa lidt endda. Og da saa Fartøjerne kom paa Siden af os, saa rejste Løjtnant Buhl sig op og rakte sin Sabel til den Officer, der først sprang op paa Essingen af Kanonbaaden.

De engelske Officerer saa' jo nok lidt arrige ud; men da vores Løjtnant sagde dem nogle pæne Ord paa deres eget Sprog, saa smilte de og gav Ordre til deres Mandskab, som allerede stod klar med Huggerterne i Næven, at de skulde behandle os manerlig.

Vi fik Lov til at blive liggende, hvor vi laa; de engelske Matroser satte sig til Aarerne i vort Sted, og snart efter var vi inde under Fokkerøstet paa Briggen.

Kanonbaaden blev med en Slæber ført agter efter, og vi kom op paa Dækket, hvor Chefen gjorde et Skrabud for vor lille Løjtnant og bad ham gaa ind i sin Kahyt.

Det er jo rigtignok ukristeligt at tale saaledes, men jeg kan dog ikke sige andet, end at vi glædede os alle sammen, da vi saa' Blodspor paa Dæksplankerne, og da de engelske Matroser pegede hen paa den ene Jagerkanon i Bougporten, som var bleven helt smadret af en af vore Kugler.

Vi blev for Resten straks efter jaget neden under alle sammen; men saa meget havde vi dog faaet at se deroppe fra Dækket, at Kursen efter Løjtnant Foghs Kanonchalupper var forandret, og at Stævnen nu var lagt over mod den svenske Kyst.

Der var nemlig to af Kanonbaadene, der havde valgt denne Kurs, efter at Flotillen havde spredt sig, da Kampen mod Briggen begyndte.

Da vi havde opholdt os paa Banjerne en Timestid eller to, rystede Skuden af Kanonskud oppe fra Dæksbatteriet, og da denne Musik havde været nogen Tid, og det atter i nogen Tid havde været stille oven over os, saa aabnedes Lugerne og et Par Dusin danske Gutter, hvoriblandt der var flere saarede, blev sendt ned til os.

Det var Mandskabet fra den ene Kanonbaad. De havde ligesom vi holdt Kampen gaaende saa længe som mulig for at give deres Kammerer Tid til at bjærge sig. Endelig havde de faaet et Grundskud, saa at Baaden begyndte at fylde, og saa havde de strøget.

Vi blev nogle Dage om Bord som Fanger i Briggen. Dens Navn var „Sheldrake“, og den var senere med til mange Træfninger, haade heldige og uheldige, med de danske Kanonbaade; saa jeg skal love for, at den til Slutning lærte dem at kende.

Toget mod Anholt var endt, og heldigt var jo ikke Udfaldet; men værre kunde det dog være blevet, hvis vi Søfolk havde baaret os ad som Soldaterne. Det var Regeringen selv, som vilde have denne Af-fære i Stand, og naar Regeringen vil have noget i Stand, og naar den ikke vil høre efter, hvad erfarne Mænd siger, saa maa den ogsaa bære Følgerne.

Alligevel er jeg, Kristoffer Barkholt, vel tilfreds over, at jeg slap sadaan fra det, som jeg gjorde. Og lige saa tilfreds er jeg over, at jeg var med, saadan som jeg var. For jeg kan nu fortælle Dem dette herrens, og jeg kan sige med Sandhed, at jeg aldrig har været med iblandt raskere Folk end den Gang, og det baade hvad Officerer og simple Folk angaar. Ikke engang er jeg ked over, at jeg var under engelsk Fangenskab, skønt dette rigtignok var den smalleste Del af Fornøjelsen; men jeg fik derved Lejlighed til at se mig lidt omkring blandt Folk, — og det har man altid godt af senere hen.“

Den gamle holdt inde og stødte med sin Skovl ned i Sandbunken og vedblev at mase rundt iblandt Sandskornene, som om han i Tankerne tilintetgjorde et lignende Antal af sine britiske Fjender. Derpaa rettede han sin krumbøjede Ryg i Vejret, hilste os paa orlogsmæssig Vis og gik ind i sit lille „Ruf“, idet han, saa vidt vi kunde opfange Lyden af Melodien, smaanynnede: „Holmens faste Stok“.

Ja, den engelske Krigs Tider er forbi. Nyboders Dage er vel snart ogsaa talte, og der vil maaske komme den Dag, hvor Holmens faste Stok kun eksisterer som et Sagn i de Grovsmedes og Fyrbøderes Rækker, der til den Tid udgør vort Søværns Blomst. Men indtil dette sker, indtil røgspyende, hermetisk tilslukkede Maskiner med en sodet, oljepletet Befolkning i deres Indre fuldstændig har fortrængt de gamle smukke Fartøjer, — saa længe vil vel Fortællingerne om disse Fartøjer og deres Besætninger kunne gøre Regning paa et villigt Øre.